

Віталій Зянько

ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

БІЗНЕС ІДЕЇ

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет

Віталій Зянько

ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

Електронний навчальний посібник

Вінниця
ВНТУ
2025

Рекомендовано до видання Вченою радою Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки України (протокол № 10 від 27.03.2025 р.)

Рецензенти:

П. О. Нікіфоров, доктор економічних наук, професор

В. В. Боковець, доктор економічних наук, професор

Н. В. Буреннікова, доктор економічних наук, професор

Зянько, В. В.

3-99 Інноваційне підприємництво : навчальний посібник [Електронний ресурс] / Зянько В. В. – Вінниця : ВНТУ, 2025. – (PDF, 157 с.).

ISBN 978-617-8163-59-4

Посібник присвячено матеріалам лекційного курсу з дисципліни «Інноваційне підприємництво» для студентів, що навчаються за спеціальністю «Менеджмент».

Мета посібника – надати студентам можливість ґрунтовніше вивчити аудиторний матеріал, опрацювати теми, відведені на самостійну роботу, і підготуватися до іспиту, а також застосувати отримані знання для подальшої фахової роботи.

Перелік та зміст тем відповідає програмі вказаної вище дисципліни.

УДК 330.341

ЗМІСТ

Тема 1 ПОНЯТТЯ І РОЛЬ ІННОВАЦІЙ, НОВОВВЕДЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	6
1.1 Теоретичні аспекти інновацій: означення, підходи та різниця з нововведенням.....	6
1.2 Класифікація інновацій: види, характеристики та їх вплив на суспільний прогрес	10
1.3 Інноваційний процес та його етапи: від ідеї до реалізації та розповсюдження.....	12
1.4 Суть інноваційного підприємництва та його основні елементи	15
<i>Висновки за темою 1</i>	17
<i>Контрольні запитання</i>	19
Тема 2 ЕТАПИ ЕВОЛЮЦІЇ НАУКОВИХ ПОГЛЯДІВ НА ІННОВАЦІЇ ТА ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО	22
2.1 Погляди теоретиків класичної політичної економії, неокласичної економічної теорії та інституціоналізму на інновації та їх роль у розвитку економіки.....	22
2.2 Значення кейнсіанської теорії для стимулювання підприємницької інноваційної діяльності	25
2.3 Інноваційні спостереження Михайла Туган-Барановського, Миколи Кондратьєва, Йозефа Шумпетера і Крістофера Фрімена... 28	
2.4 Еволюція інноваційного підприємництва в Україні: від науково-технічного прогресу до сучасних тенденцій.....	32
<i>Висновки за темою 2</i>	33
<i>Контрольні запитання</i>	36
Тема 3 ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В УКРАЇНІ: БАР'ЄРИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	39
3.1 Бар'єри та можливості розвитку інноваційного підприємництва в Україні.....	39
3.2 Роль державної підтримки в розвитку інноваційного підприємництва	43
<i>Висновки за темою 3</i>	46
<i>Контрольні запитання</i>	47
Тема 4 СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	49
4.1 Об'єктивна спрямованість розвитку інноваційного підприємництва в контексті сучасних трансформаційних змін	50
4.2 Глобалізація як чинник розвитку інноваційного підприємництва в Україні	52

4.3	Суперечності та проблеми на шляху розвитку інноваційного підприємництва в Україні	56
4.4	Модель інноваційного розвитку національної економіки та роль підприємництва	61
	<i>Висновки за темою 4</i>	68
	<i>Контрольні запитання</i>	69
Тема 5	МОТИВАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ СИСТЕМИ СТИМУЛЮВАННЯ	72
5.1	Мотиви, інтереси та стимули розвитку інноваційного підприємництва	72
5.2	Підприємницький інтерес як основний внутрішній мотив успішної підприємницької діяльності.....	75
5.3	Система стимулювання розвитку інноваційного підприємництва	79
	<i>Висновки за темою 5</i>	85
	<i>Контрольні запитання</i>	87
Тема 6	ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА УМОВИ ЇХ РОЗВИТКУ	89
6.1	Роль малого інноваційного підприємництва в економічному розвитку та впровадженні нових технологій	89
6.2	Венчурне підприємництво: форми, роль та розвиток в Україні і світі	91
6.3	Роль великих інноваційних підприємств у розвитку глобального економічного простору.....	95
	<i>Висновки за темою 6</i>	98
	<i>Контрольні запитання</i>	100
Тема 7	РИНКОВА ІННОВАЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА ТА ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	102
7.1	Ринкова інноваційна інфраструктура та її елементи.....	102
7.2	Фінансове та інвестиційне забезпечення інноваційного підприємництва	109
	<i>Висновки за темою 7</i>	113
	<i>Контрольні запитання</i>	114
Тема 8	ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	116
8.1	Інституційно-правові засади підтримки інноваційного підприємництва	116
8.2	Роль інноваційної політики у стимулюванні розвитку інноваційного підприємництва	120

8.3 Основні завдання національної інноваційної стратегії для сприяння економічному розвитку України	127
<i>Висновки за темою 8</i>	129
<i>Контрольні запитання</i>	132
Тема 9 МЕНЕДЖМЕНТ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: СТРАТЕГІЇ, РИЗИКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ	134
9.1 Механізми управління інноваційними процесами на макро- та мікрорівнях	134
9.2 Інноваційні стратегії та особливості їх запровадження в підприємницькому середовищі.....	138
9.2 Ризик і невизначеність як невід’ємні характеристики інноваційного підприємництва	144
<i>Висновки за темою 9</i>	150
<i>Контрольні запитання</i>	152
Інформаційні джерела.....	154

Інформаційні джерела

1. Barnett, H. (1953). *Innovation: The basis of cultural change*. New York.
2. David Colman, F. I. Nixson (1986). *Economics of Change in Less Developed Countries*. P. Allan Publishers. 445 p.
3. Freeman, C. (1982). *The economics of industrial innovation*. The MIT Press.
4. Hammer, A. (1985). *My Fifty Years in Business*. New York: Doubleday.
5. Marshall, A. (1890). *Principles of Economics*. Macmillan
6. McConnell, C. R., & Brue, S. L. (2018). *Economics: Principles, problems, and policies* (20th ed.). McGraw-Hill Education.
7. Mises, L. von. (1944). *Bureaucracy*. Yale University Press.
8. OECD. (2015). *Frascati Manual 2015: Guidelines for collecting and reporting data on research and experimental development, the measurement of scientific, technological and innovation activities*. <https://doi.org/10.1787/9789264239012-en>.
9. Rogers, Everett M. (1983). *Diffusion of innovations* (3rd ed.). New York: Free Press of Glencoe.
10. Tateishi, Kazuma. (1989) *The eternal venture spirit : an executive's practical philosophy*. Cambridge, Mass. : Productivity Press. 177 p.
11. Thiry d'Holbach, P. H. (1796). *System of nature*.
12. Zianko, V. V., Dong, X., & Nikiforova, L. O. (2020). *Financial provision of small business innovative development: Monograph*. Vinnytsia: UNTU. 232 с.
13. Ансофф І. Стратегічне управління К. : Основи, 2000. 400 с. (Оригінал виданий 1987).
14. Варналій З. С. Конкуренція і підприємництво : монографія. Київ : Знання України, 2015. 463 с.
15. Гелбрейт, Дж. К. (1967). *The New Industrial State*. Boston: Houghton Mifflin.
16. Гелбрейт, Дж. К. (1973). *Economics and the Public Purpose*. Boston: Houghton Mifflin.
17. Господарський кодекс України. (2003). Від 16 січня 2003 р. К. : Атака. 208 с.
18. Державна служба статистики України. (n.d.). Офіційний сайт. Retrieved from <https://stat.gov.ua/>
19. Закон України «Про інноваційну діяльність», Відомості Верховної Ради, 2002, № 36, с. 266.
20. Зянько В. В. Інноваційне підприємництво: сутність, механізми і форми розвитку : монографія. Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2008. 397 с.
21. Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Зянько В. В. Інноваційна діяльність підприємств та її фінансове забезпечення в умовах транзитивних змін економіки України : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2015. 172 с.

22. Кант І. Основи метафізики моральності. Дніпропетровськ : Дніпропетровський університет, 1991. 128 с.
23. Керрол Л. Аліса в Країні Чудес; Аліса в Задзеркаллі. К. : Дитяче видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», 2001. 140 с.
24. Лапко О. Інноваційна діяльність в системі державного регулювання : монографія. К. : ІЕП НАНУ, 1999. 253 с.
25. Норт Д. Інститути, інституціональна зміна та функціонування економіки. К. : Основи, 2000. 198 с.
26. Сміт А. (2023). Дослідження про природу і причини багатства народів / пер. О. Васильєв, М. Межевікіна, А. Малівський. К. : Наш формат, 2023. 722 с. (Оригінал виданий 1776).
27. Черваньов Д. М., Нейкова Л. І. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України. К. : Знання, 1999. 516 с.
28. Шумпетер Й. А. Теорія економічного розвитку. Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу / пер. В. Старка; 2-е вид., доп. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2014. 246 с.

Електронне навчальне видання

Віталій Володимирович Зянько

ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

Навчальний посібник

Рукопис оформлено *В. Зяньком*

Редактор *Т. Старічек*

Оригінал-макет виготовлено *Т. Старічек*

Підписано до видання 04.09.2025 р.
Гарнітура Times New Roman.
Зам. № P2025-126.

Видавець та виготовлювач
Вінницький національний технічний університет,
Редакційно-видавничий відділ.
ВНТУ, ГНК, к. 114.
Хмельницьке шосе, 95,
м. Вінниця, 21021.
press.vntu.edu.ua;
E-mail: rrv.vntu@gmail.com.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009 р.